

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ faciunt ad gaudium virtutis. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

tatis: Qui gaudium sentit in vita bona, perseverare potest in ea: e contrario in moerore animi deicitur spiritus. Prou. 15. Deicitur inquam ab altitudine virtutum. Gaudium verò mundi noxiū est. Nec mirum, cum sit à Deo maledictum. Luc. 6. Vae vobis diuitibus, qui hic habetis consolationem vestram, &c. Si quis non audeat gustare cibum ab aliquo sancto maledictum, quanto minus maledictum à Deo? Gaudium illud hominem infatuat, vt patet in Salomone, qui non prohibuit cor suum, quin omni voluptate frueretur. Eccl. 2. E infatuatus est. 5. Reg. 11. Iob. 28. Sapientia non inuenitur in terra suauiter viuentium. Hoc gaudium in dolore reuertitur. Prouer. 14. Extrema gaudij luctus occupat.

De his que faciunt ad gaudium virtutis. CAP. X.

ET notandum quod octo sunt que facere videntur ad gaudium eius in quo virtus est. Primo conscientie puritas. Animus enim generosus potius quiescit in lecto conscientie, quando est mundus, quam quando est immundus naturaliter abhorrens immunditiam. Vnde super illud Galat. 5. Fructus Spiritus, est caritas, gaudium, dicit gl. id est, puritas animi. Secundo sanitas virium anime, quam gratia facit. Anima sanata maiorem quietem habet. Prou. 16. Dulcedo anime sanitas ossium: id est, virium Chrys. Gratia est sanitas mentium. Tertio libertas. Peccator ligatus est ante aduentum gratie seruitute peccati, vt non possit facere quod vult superior pars rationis, iuxta illud Prou. 5. Iniquitates sue capiunt impiū, & funibus peccatorum suorum quisque constringitur. Aug. in lib. Conf. suspirabam ligatus non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate: velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me, quippe ex voluntate peruersa facta est libido: & dum seruitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Gratia verò Spiritus sancti adueniens libertatem in homine facit. 2. Cor. 3. Vbi spiritus domini, ibi libertas. Quarto quies à cruciatu tumultuosarum cogitationum & inordinatarum affectionum, & à cruciatu vermibus conscientie. Ab illis enim vis gratie cor liberat. Omnes qui illicita appetunt, vel in hoc mundo aliquid videri volunt, de his cogitationum tumultibus in corde comprimuntur, vt ait Greg. Sancti verò, quia nihil huius mundi appetunt, nullis proculdubio in corde tumultibus opprimuntur, vt idem Greg. ait. Item mali cruciatur in corde inordinatis affectionibus. Aug. in li. Conf. Iussit Deus, & sic est vt poena sibi sit inordinatus animus. Alij cupiditate cruciatur, quasi fame & siti insatiabili bonorum temporalium, qui cruciatus non cessat, nisi Dei gratia famem & sitim huiusmodi sedet

det. Sen. Si vis animū in perpetua voluptate esse, nō voluptatib⁹
 adiciendū est sed cupiditatibus detrahendū. Aug. Qui biberit de
 fluuio paradisi, cui⁹ gutta vna maior est quā Oceanus, restat vt
 in eo sitis mūdi huius extincta sit. Alij autē timore cruciantur
 habētes caput tremulū sicut cāpana. Iob 15. Sonit⁹ terroris seper
 in auribus eius: & cū sit pax, ille semper insidias suspicatur. Alij
 cruciātur inuidia, amittētes quicqd alij lucrātur. Alij exurūtur
 ira. Has affectiones gratia cessare facit: vnde anim⁹ quiescit &
 iucūdu est: Itē peccatorē vermis cōsciētīe cruciat. Hier. 2. Sci-
 to & vide quā malū & amarū est reliquisse te dominū Deū tuū.
 Aug. Tale bonū est Deus, vt nemini eū deserenti bene sit. Hac
 est prima vindicta, quā sumit Deus de peccatore, nō sinens de-
 decus culpe esse sine decore vindictē. Seneca: Scelera etiā si non
 sunt deprehēsa cū fierent, sollicitudo cū ipsis abiit. Boē. Prima
 est hęc vltio, quōd se Iudice nemo nocens absoluitur. Cū gratia
 hūc vermem cessare facit, animus quiescit, sicut aliquis melius
 quiescit in lecto suauī quā spinis pleno. Cant. 1. Lectulus noster
 floridus. Lectulus, in quā cōsciētīe. De cōsciētīa potest dici,
 quod dixit Philosophus Zeno de vxore. Vxor, inquit, aut perpe-
 tuale refugiū est, aut perēne tormētū. ¶ Quintō cōueniētīa vir-
 tutis cū natura. Bene enim cōuenit naturā cū virtute: iuxta ver-
 bū Bern. Chryl. Gratia est cordis delectatio. Prou. 3. Lux iustorū
 lætificat, lux iustorū gratia est, quā naturæ coniuncta lætificat.
 ¶ Sextō iucūditas boni operis. Psal. In custodiēdis illis retribu-
 tio multa. gl. Nō tātū pro eis in futura reddetur præmiū: sed hic
 in eorū custodia magnū est gaudium. Cuius gaudij ratio potest
 esse, q̄ opus virtutis est in medietate: natura verō in medijs de-
 lectatur, & in extremis cōtristatur: vt visus delectatur in viridi
 colore q̄ medius est inter albū & nigrū. Sicut mulier naturali-
 ter gaudet cū peperit filium: si autē peperisset bufonē, vel aliud
 cōtra naturam, doleret: sic animo gaudet, quando bonum opus
 fecit tanquā fructum sibi comperentē: & contristatur de malo
 opere, tāquā de foetu cōtra naturā. Io. 17. Mulier cū perit &c.
 propter gaudiū, dicunt virtutes, Esa. 3. Panem nostrum comede-
 mus & vestimētis nostris operiemur. In opetibus enim carum
 quedā spiritualis refectio est. ¶ Septimō discretū regimē corpo-
 rī. Hi in quibus virtus est, nō habēt tot molestias ex parte cor-
 poris, & diutius viuūt, quia corpus discretē regūt. Eccl. 25. Beat⁹
 qui habitat cū muliere sensata. Mulier sensata est caro disci-
 plinata. Sen. Potest nostra prouidētīa lōgiorem prorogare huic
 corpusculo morā, si voluptates, quibus maior pars perit, poterit
 mūs

mus regere & coërcere. ¶ Octauò, quod boni voluntatem suam conformât voluntati diuinâ. Vnde sicut volûtas Dei impletur, ita voluntas eorû. Aug. Iugû Christi suaue est, & onus eius leue: quia qui huic iugo subiectus est, cetera ei subiecta sunt, & nihil ei repugnat. Non habent mali pacem, qui Deo resistunt. Ioël 9. Quis restitit ei, & pacem habuit? Senec. Vir bonus quicquid ei acciderit, æquo animo sustinebit: scit enim hoc accidisse ex lege diuina ex qua vniuersa procedût. Via virtutis in principio habet aliquid difficultatis: quia incôsueti est. Hier. Insuauem & asperam fecit nobis viam virtutis longa côsuetudo peccandi. Dulce est lumen, & delectabile oculis videre solê. Eccl. 11. & tamê lux solis cõtristat oculos tenebris assuetos, sic via virtutis in principio est molesta, sed post iucunda efficitur gratia & assuetudine. Ber. Facillimû esset & delectabile adiûcto Dei amoris cõdimêto secundû naturâ viuere, si infania nostra nos permitteret, qua sanata statim naturalibus natura arridet. Tullius: Optima forma viuendi eligenda est, quâ iucundâ reddet assuetudo. Gl. super illud Matt. 11. Iugû meû suaue est. Angusta est via que ducit ad vitam: quia nõ nisi angusto initio incipitur: processu verò tēporis ineffabili delectationis dulcedine dilatatur. Prouer. 4. Ducam te per semitas æquitatis, quas cum ingressus fueris, nõ arctabûntur gressus tui. Senec. Initium eundi ad virtutes arduû est: quia hic primû imbecille mētis, & agrè est in experta formidare: itaque cogenda est vt incipiat, deinde non est acerba medicina, protinus enim delectat dum sanat. Aliorû remediorum post sanitatē voluptas est philosophia, pariter & salutaris & dulcis est.

De commendatione Virtutis, facta comparatione ad bona futura.

CAPVT XI.

Comparatione ad futura bona cõmẽdabilis est virtus multipliciter. ¶ Primò, quia signû est quo distinguuntur recipiendi ad gloriã æternã à nõ recipiendis. Ephes. 4. Nolite contristare Spiritû sanctû in quo signati estis, &c. Apoc. 3. Ecce dedi ostium apertû corã te, quã nemo potest claudere, quia modicã habes virtutē, id est, humilē virtutē. De defectu huius signi cõqueruntur dånati in inferno. Sap. 5. Virtutis, inquit, nullû quidẽ signum valuimus ostendere. ¶ Item virtus pignus & arra est hæreditatis æternæ. Ephe. 1. Signati estis spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ. Quidam tamen codices melius habent, arra. gloss. Interest inter arram & pignus: quia pignus quando datur, soluto eo pro quo ponitur, aufertur. Arra verò est, cum de ipso precio datur aliquid quod non est auferendum